

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków
Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Katowicach
Delegatura w Częstochowie, ul. Mirowska 8, 42-217 Częstochowa
tel. (34) 365 16 38; e-mail: delegaturaczwa@wkz.katowice.pl
www.wkz.katowice.pl

Częstochowa, dnia 22.04.2022 r.

C-NR.5140.3.2022.AG
za zwrotnym potwierdzeniem odbioru

ZAWIADOMIENIE

o zamiarze włączenia karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków

Działając na podstawie art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2021 roku, poz. 710, 954) oraz § 15 ust. 1, 3, 4 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2021 r., poz. 56)

Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków zawiadamia

o zamiarze włączenia do wojewódzkiej ewidencji zabytków poniższej karty ewidencyjnej:

Lp	Miejscowość	Adres	Obiekt	Data wykonania	Autor karty
1	Konopiska	ul. Sportowa 3 Działka 1525/35	Budynek kolonijny dla dzieci pracowników Huty „Częstochowa”	14.04.2022	Aleksandra Gajda

Zgodnie z § 15 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2021 r., poz. 56) **włączenie w/w karty ewidencyjnej do wojewódzkiej ewidencji zabytków nastąpi po 14 dniach od odebrania niniejszego zawiadomienia.** Po upływie wskazanego terminu właściciel lub posiadacz zostanie zawiadomiony o włączeniu karty do wojewódzkiej ewidencji zabytków.

Niniejsze zawiadomienie publikuje się w BIP Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Katowicach.

W dn. 02.03.2022 r. przeprowadzono oględziny w/w budynku z udziałem przedstawiciela Gminy Konopiska oraz zarządcy nieruchomości, na podstawie których ustalono cechy konstrukcji i formy budynku stanowiące przesłanki jego historycznej wartości, w tym m.in. jednokondygnacyjną bryłę na rzucie prostokąta ze stromym dwuspadowym dachem, materiał wykonania ścian z kamienia o rdzawo-brązowym zabarwieniu, ozdobnie wycięte końcówki krokwi widoczne pod okapem, kształt otworów strychowych w ścianie szczytowej.

Przeprowadzona kwerenda na podstawie ikonografii i literatury: B. Herba „Dzieje Konopisk i okolic”, Konopiska Częstochowa 2004, B. Herba „Konopiska i okolice: panorama dziejów”, Częstochowa 2011, B. Herba „Gmina Konopiska i jej mieszkańcy na historycznej fotografii” potwierdziła historyczną wartość budynku i pozwoliła na określenie pierwotnej funkcji i czasu powstania budynku. Na podstawie literatury obiekt został zidentyfikowany jako dom przeznaczony na kolonie letnie dla dzieci urzędników z Częstochowy, zatrudnionych w hucie i kopalniach. Budynek posiada tym samym wartość historyczną związaną z górniczym charakterem miejscowości Konopiska i jej rozwojem pod koniec XIX i na początku XX wieku, tj. po zakupie majątku Konopiska przez Towarzystwo Zakładów Metalowych B. Hantke.

Budynek jest położony pomiędzy ulicą Sportową i ulicą Lipową tj. na terenie stanowiącym pozostałości parku dworskiego, w którego wschodniej części (od strony ulicy Lipowej) zlokalizowany był pierwotnie dwór z XVIII w. (rozebrany w 1995 r.). Budynek jest usytuowany w przybliżeniu na osi wschód-zachód, ścianą szczytową zachodnią do ulicy Sportowej, ścianą szczytową wschodnią do miejsca po nieistniejącym dworze. Do budowy budynku zastosowano miejscowy kamień o rdzawo-brązowym zabarwieniu. Jak wynika z przytoczonej literatury źródłowej jest to materiał pochodzący z warstw kościeliskich znajdujących się w rejonie częstochowskim (w okolicy Praszki, Przystajni oraz Konopisk), w których występują piaskowce żelaziste rdzawobrunatne. Na podkreślenie zasługuje fakt, że ten rodzaj kamienia wykorzystano przy budowie ogrodzenia pobliskiego kościoła parafialnego p.w. św. Walentego (zespół neogotyckiego kościoła realizowany w latach 1901-1914), miejscowego cmentarza oraz budynków gospodarczych na terenie parku dworskiego.

W ocenie tut. urzędu budynek, dla którego wykonano kartę ewidencyjną powstał prawdopodobnie na początku XX wieku i w swojej niezmienionej formie trwale wpisał się w krajobraz centrum miejscowości. Za włączeniem do wojewódzkiej ewidencji zabytków przemawia ustalone w literaturze pierwotne przeznaczenie budynku (budynek kolonijny dla dzieci pracowników huty) i jego związek z górniczym charakterem miejscowości. Budynek posiada tym samym wartości historyczne, artystyczne i naukowe związane z działalnością w majątku Konopiska Towarzystwa Zakładów Metalowych B. Hantke oraz ze względu na zastosowanie lokalnie występującego budulca. Za włączeniem budynku do ewidencji przemawia równocześnie jego położenie na terenie pozostałości parku dworskiego i powiązanie z dawną zabudową folwarku.

Należy wyjaśnić, że zgodnie z art. 21 ustawy z 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2021 roku, poz. 710, 954) ewidencja zabytków jest podstawą do sporządzania programów opieki nad zabytkami przez województwa, powiaty i gminy. Jednym z rodzajów ewidencji zabytków jest wojewódzka ewidencja zabytków, którą prowadzi wojewódzki konserwator zabytków w formie kart ewidencyjnych zabytków znajdujących się na terenie województwa (art. 22 ust. 2 ustawy). Sposób prowadzenia wojewódzkiej ewidencji zabytków określa rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r., poz. 56). Zgodnie z § 14 ust. 1 wojewódzki konserwator zabytków włącza kartę ewidencyjną zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków po sprawdzeniu, czy dane zawarte w karcie ewidencyjnej zabytku są wyczerpujące i zgodne ze stanem faktycznym, a także czy dokumentacja fotograficzna zabytku umożliwia jego identyfikację. **W ocenie Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach karta ewidencyjna omawianego budynku kolonijnego dla dzieci pracowników huty, wykonana w dn. 14.04.2022 r., posiada dane wyczerpujące i zgodne ze stanem faktycznym, a dokumentacja fotograficzna zabytku umożliwia jego identyfikację.**

Ponadto włączenie karty ewidencyjnej zabytku do wojewódzkiej ewidencji zabytków jest czynnością materialno-techniczną, która nie jest objęta postępowaniem administracyjnym w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku – Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2021 r. poz. 735), ani nie jest decyzją wydaną w toku postępowania administracyjnego. Czynność włączenia karty obiektu do wojewódzkiej ewidencji zabytków, w odróżnieniu od wpisania zabytku do rejestru zabytków, nie ma jurysdykcyjnego charakteru. Organ nie prowadzi w tej sprawie żadnego postępowania, w którym właściciel lub posiadacz zabytku mógłby przedstawiać przeciwne twierdzenia (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dn. 29 listopada 2018 r., sygn. II OSK 2225/18). Opracowanie dla obiektu zabytkowego karty ewidencyjnej i dołączenie jej do prowadzonego zbioru, czyli włączenie do wojewódzkiej ewidencji zabytków, ma charakter czynności materialno-technicznej, a nie jest aktem administracyjnym przybierającym postać decyzji, postanowienia bądź zarządzenia. W wyroku z dnia 26 października 2016 r., sygn. akt II OSK 96/15, Naczelny Sąd Administracyjny potwierdził prezentowane w orzecznictwie sądów administracyjnych stanowisko, że organ prowadzący ewidencję zabytków nie jest zobowiązany do przeprowadzenia jurysdykcyjnego postępowania administracyjnego w przedmiocie włączenia karty danego obiektu do ewidencji i w związku z tym nie wydaje żadnej decyzji administracyjnej. Działanie organu stanowi czynność (o charakterze materialno-technicznym) z zakresu administracji publicznej dotyczącej uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa.

W ocenie Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Katowicach ze sporządzonej dla omawianego zabytku karty ewidencyjnej (karta wyszczególniona w tabeli powyżej, wykonana w dn. 14.04.2022 r.) oraz z treści niniejszego zawiadomienia dostatecznie wynika, z jakich powodów merytorycznych właściwy organ tj. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach obejmuje obiekt kartą, jako zabytek spełniający wymogi ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. W treści zawiadomienia wskazano źródła danych, na których oparł się autor karty (choć nie ma takiego obowiązku, który wynikałby z przepisów ustawy lub rozporządzeń).

Jednocześnie wskazać należy, że wojewódzki konserwator zabytków, jako wyspecjalizowany w zakresie ochrony zabytków i opiece nad nimi organ, dysponujący odpowiednią kadrą urzędniczą, jest ustawowo uprawniony w ramach własnego urzędu do dokonania oceny wartości zabytkowego obiektu. Wojewódzki konserwator zabytków jest organem kompetentnym do oceny zabytkowego charakteru obiektu. Ponadto czas powstania obiektu nie jest głównym kryterium uznania go za zabytek, tak więc brak ustalenia dokładnej daty powstania nie stoi na przeszkodzie w uznaniu go za zabytek. W rozumieniu obowiązującej ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2021 roku, poz. 710 z późn. zm.) zabytkiem jest nieruchomość lub rzecz ruchoma będąca dziełem człowieka i stanowiąca świadectwo minionej epoki lub zdarzenia, której zachowanie leży w interesie społecznym. Zabytki powinny posiadać wartość historyczną, artystyczną lub naukową. **Stwierdzenie, czy obiekt stanowi świadectwo minionej epoki lub zdarzenia, oraz czy jej zachowanie leży w interesie społecznym, a także czy posiada wartość historyczną, artystyczną lub naukową, przysługuje z mocy ustawy wojewódzkiemu konserwatorowi zabytków.**

Podsumowując powyższe, Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach informuje, że w jego ocenie przedmiotowy budynek kolonijny dla dzieci pracowników huty w Konopiskach przy ul. Sportowej 3 posiada wartość historyczną, artystyczną i naukową oraz stanowi świadectwo minionej epoki, a więc spełnia definicję zabytku. Tym samym Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków w Katowicach uznaje za zasadne włączenie do wojewódzkiej ewidencji zabytków nieruchomości województwa śląskiego karty ewidencyjnej wykonanej 14.04.2022 r.

Pouczenie:

Jeżeli obiekt nie figuruje w gminnej ewidencji zabytków, konieczne jest założenie karty adresowej i włączenie go do tej ewidencji przez właściwego miejscowo wójta/burmistrza/prezydenta miasta, zgodnie z art. 22 ust. 5 pkt. 2 ustawy z dnia 23 lipca 2003 roku o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jedn. Dz. U. z 2021 roku, poz. 710 z późn. zm.) oraz § 18 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 roku w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2021 r., poz. 56). **Włączenie do gminnej ewidencji zabytków obiektów figurujących w wojewódzkiej ewidencji zabytków jest obligatoryjne.**

z up. ŚLĄSKIEGO WOJEWÓDZKIEGO
KONSERWATORA ZABYTKÓW w Katowicach
ngr inż. arch. Aleksandra Janikowska-Percza
Kierownik Delegatury w Częstochowie

Otrzymują:

1. Gmina Konopiska, ul. Lipowa 5, 42-274 Konopiska
2. a/a

RPW/
AG